

In Delft-Zuid staan van die enorm grote flats. Het is een tijd de dichtstbevolkte wijk van Europa geweest. Er komt een jong echtpaar wonen, 11 hoog. Elke zondag gaan ze naar de kerk die daar beneden staat. Het is regionale kerk, vanuit heel de omgeving komen mensen op zondag daarna toe gereden. Het echtpaar merkt dat er op hun galerij nauwelijks contact is. In de lift staat iedereen naar het plafond te staren. Dan komen ze op het idee om op vrijdagavond een cocktailavond te houden. De hele galerij wordt uitgenodigd. Het is een bonte verzameling mensen die avond. Er ontstaan contacten.

Uiteindelijk groeit dat uit tot een geloofsgemeenschap rond een woongemeenschap, 'Taste' genaamd. Elke vrijdagmiddag is er een buurt café. Op zondagmiddag is er het 'Taste-feest', een laagdrempelige interactieve viering. Ook zijn er kleine groepen, waar men samen eet en bidt. De regionale kerk heeft nu connectie met de buurt gekregen. Maar wat belangrijker is: mensen worden gekend, ze horen ergens bij. Het evangelie geeft hen hoop. Mensen bloeien op. Er gebeurt iets van shalom. Ik heb het laatste tijd vaker gezegd: Het woord shalom gaat veel verder dan vrede. Bij ons is dat de afwezigheid van oorlog. Maar shalom is aanwezigheid van heelheid, dat alles klopt. Dat er goede verhoudingen zijn En je kunt dan ook vaak beter vertalen met harmonie, bloei of zelfs voorspoed.

In ons Bijbelgedeelte wordt het ook zo vertaald. 'Bid tot de HEER voor de stad waarheen Ik jullie weggevoerd heb en zet je in (zoek) voor haar voorspoed en vrede, want de voorspoed van de stad is ook jullie voorspoed.' Zo op het oog denk je: nou dat is mooie opdracht. Maar wij kunnen ons maar moeilijk indenken hoe schokkend deze opdracht toen geklonken heeft. Daarom even wat over de achtergrond. Een deel van het volk Israël is gedeporteerd naar Babel. Nebukadnezar heeft Jeruzalem veroverd, de tempel plat gegooid en het volk afgevoerd naar Babel. Nu zit het volk treurend aan de rivieren van Babel, Psalm 137. en ze denken met grote heimwee terug aan Jeruzalem, de stad van shalom. De vraag is dan: hoe je daar je mee om? Er staan profeten op. Ze zeggen; 'Maak je geen zorgen, binnen een mum van tijd zijn we weer terug. En God zal Babel wel een kopje kleiner maken.' Het zijn de geluiden van valse profeten. En valse profeten heten niet vals, omdat ze vals zijn. Maar omdat ze zeggen wat mensen willen horen. Maar er is ook een ander geluid. Jeremia schrijft vanuit Jeruzalem – blijkbaar is hij niet weggevoerd- een brief. In deze brief richt zich hij tot het kader van de ballingen in Babel. Maar die brief is geen persoonlijke mening van Jeremia zelf. Het gaat om een boodschap van de HEER zelf. "Dit zegt de HEER van de hemelse machten. "Het begint zo: "Bouw huizen en ga daarin wonen. Leg tuinen aan en eet van de opbrengst. Zoek vrouwen voor je zonen. Huw je dochters uit, zodat zij kinderen krijgen. Jullie moeten in aantal toenemen." Kort samengevat: Pak je koffers uit. Stel je in op een langdurig verblijf en integreer. Maar op deze boodschap zitten de ballingen niet te wachten. Ze hadden zo gehoopt snel naar huis te kunnen. En nu dit. God zegt zelfs: 'Pas als er in Babel 70 jaar voorbij zijn, zal ik naar jullie omzien. Dan zal ik jullie naar Jeruzalem doen terugkeren.' Het klinkt als een oordeel en dat is het ook. Ze moeten zich instellen op een verblijf van maar liefst zeventig jaar. Dat zijn drie generaties. Dat betekent dat jij de gehoopte terugkeer niet zelf zult meemaken. Je kinderen misschien, hopelijk je kleinkinderen.

Veel ballingen hadden hoop, valse hoop. Andere waren verlamd. Er wordt een weg gewezen tussen verlamming en valse hoop, namelijk dat je je instelt op de gegeven situatie. Je kunt verlamd in je holletje gaan zitten, je kunt vooruitvluchten naar de toekomst. Het gaat om het hier en nu. Alle tijd is Gods tijd, hoe beroerd de tijd ook is. Elke plek is Gods plek, hoe naargeestig de plek ook is. Daar hoeft je niet voor je in Jeruzalem, de stad van shalom, te zijn Ook in het verre vreemde Babel kan het goed zijn. Stel je in op deze plek, op deze tijd. Wij wonen hier, in Zoetermeer of omstreken. Wij leven in 2024. Maar de ballingen moet zich niet alleen instellen op de gegeven situatie, ze moeten zich ook eens gaan inzetten voor de stad. 'Bid voor de stad en zet je in voor haar shalom.' Dat is de achterkant van het oordeel. Moet je je voorstellen. Je bent gedeporteerd. Je leeft op een plek waar je eigenlijk helemaal niet wilt zijn. Je leeft te midden van mensen, waarvan het regime jouw moederstad heeft veroverd en de tempel heeft plat gegooid. Nu moet je je gaan inzetten voor de bloei van je vreemde vijandige omgeving. Daar moet je een hele draai voor maken. God vraagt van hen een positieve houding ten opzichte van vijandige omgeving.

De meeste van ons ervaren Zoetermeer niet als een vijandige omgeving. Velen hebben er zelfs voor gekozen om hier te wonen. Komend uit Den Haag, kon je hier een huis met een tuintje krijgen. Al hoe wel, toen 3 jaar geleden duidelijk werd dat we naar Zoetermeer zouden verhuizen, dacht men in Voorburg, ze zeiden het nog niet hardop: 'Zoetermeer, daar wil je nog niet dood gevonden worden'. Maar de meeste mensen willen, als ze eenmaal hier wonen, nooit meer weg. Zoetermeer is een gigantische stad geworden. Er wonen bijna 130.000 mensen. Maar als kerk zijn we steeds meer in de marge terecht gekomen. Hoeveel daarvan zouden meedoen met een geloofsgemeenschap? Met hoeveel van hen gaat het goed? Dat hoeft trouwens niet om dezelfde mensen te gaan. Ik zit in het Stadshart weleens op een bankje. Dan zie je al die mensen voorbij komen. Een jonge vrouw met een kinderwagen, kijkend op haar telefoon. Een complete familie, druk met elkaar pratend in een taal die ik niet versta. Een man in een dikke winterjas, terwijl het zomer is. Sloffend beweegt hij zich voort. Wat voor verhalen gaan in die mensen schuil? Voelen ze zich gekend en gezien of lopen of ze verloren rond? Bloeien ze of ervaren ze hun leven als zinloos? Zouden ze de vrede van God kennen? Ik probeer weleens te raden wat hun gezichten vertellen. Zouden we kunnen bijdragen aan shalom? Want een kerk bestaat niet alleen ter wille van zichzelf. Het gaat om de grotere beweging van het Koninkrijk van God. Daarbij richten ons ook op onze omgeving. Wij bidden voor de stad en we zetten ons in voor haar bloei. We komen steeds meer terecht een situatie van verstrooiing. We leven in een soort diaspora. Letterlijk betekent dat uitgezaaid zijn. We zijn gezaaid, verstrooid, om vrucht te dragen.

"Bid tot de Heer voor de stad en zet je in voor haar shalom." Deze opdracht klinkt ook voor ons als diaspora christenen. De opdracht is tweevoudig: Bid voor je woonplaats en zet je in voor haar bloei. Bij dat laatste zien we wel wat. Het lijkt op de nalatenschap van Burgemeester van der Laan: "Zorg goed voor onze stad en voor elkaar." Als kerk doen we dat: Inloophuis, diaconie, soos, de maaltijden in de Oase... Maar ook kerkleden individueel. Je bent actief in de politiek, je bent schuldhelpmaatje... Je kijkt om naar je oude buurman. Velen van ons zetten zich in voor de shalom van Zoetermeer. Al zul je dat zelf niet zo noemen. 'Dat doe je toch gewoon, en ik vind het nog leuk ook.'

Zovelen in Zoetermeer doen dat, gelovig of niet. Ik sprak een tijdje terug met de voorzitter van wijkvereniging Rokkeveen. Hij organiseert 'eten en ontmoeten'. Elke week komen rond de 50 mensen eten in het wijkgebouw bij het zwembad. De diaconie ondersteunt het.

Opvallend in deze opdracht is de combinatie van bidden en werken. Het gaat om bidden voor de stad en om je inzetten voor de stad. In die combinatie. Het gaat om 'bid en werk'. Mijn oma zei vroeger al: *'Wie werkt zonder te bidden vergeet God. Wie bidt zonder te werken verzoekt God.'* Het één kan niet zonder het ander. Bij bidden denken wij vaak alleen aan handen vouwen en ogen dicht en iets vragen aan God. Dat is het ook, maar bidden is breder. In de kern is bidden je afstemmen op dingen van God. Je kunt dingen ondernemen voor je omgeving, maar het wordt anders als je dit biddend doet. Dat je je afvraagt als ik met de ogen van God naar onze buurt kijk, wat zie ik dan? en wat ga ik dan doen? Er zijn wel christenen die houden een gebedswandeling. Ze gaan al biddend door een buurt. En geven hun ogen goed de kost. En ze stellen zich de vraag: Wat laat God ons zien? Bidden maakt je duidelijk hoe je gaat werken aan shalom. Door te bidden, door te horen naar de stem van God wordt duidelijk wat je te doen staat. Dat is het ene. Het andere is dat je inzetten voor vrede vaak heel weerbarstig is. Hoe hou je het vol?, is dan de vraag. Door bidden ontvang je niet alleen inzicht, maar ook moed. En als je wil inzetten voor de vrede van onze stad, slaat dat terug op jezelf. Leven we zelf in vrede met God, met jezelf en de ander. Ook daarvoor is gebed nodig. Daarbij komt nog iets anders De Joodse filosoof Heschel schrijft ergens *'Ieder die bidt is een priester in de grootste van alle tempels. Die tempel is de hele wereld. Een waarachtig gebed reinigt de tempel, ...'* Met ons gebed kunnen we de wereld heiligen. Daarmee wordt onze stad een liturgische ruimte. Toegewijd aan God. De wereld behoort van God, maar ook onze stad. Onze stad, Sweetlake city, is geen Godvergeten plek, maar een 'holy city'. Dit stijgt uit boven het functionele. Wat zou er gebeuren als we zo naar Zoetermeer zouden kijken?

De Mandelabrug is voor mij hét beeld van Zoetermeer. Het is mooi van lelijkheid, zeker met die hap eruit. Maar het overbruggt een barrière, de A12. Ten minste als de liften niet kapot zijn. Moet je met roltrap, waar je zo vanaf stuitert met je fiets. Maar het verbindt wel mensen. Meerzicht, de Driemanspolder met Rokkeveen. Mooi en lelijk. Verbinding, maar ook blokkade. Zo is onze stad. En weet je wat voor tekst er op het weggehaalde stuk stond. 'Zoetermeer is de plek'. Het is onze stad. Het is ook de stad van God. En daarom: Bid tot de HEER voor Zoetermeer en zet je in voor haar shalom, want de shalom van de stad is ook jullie shalom. Wellicht kunnen we eens een cocktailavond organiseren.

Amen